

derved, at Finansloven nu er ude af Rigsdagens Haand. Man maatte altsaa henvise Sagen til Forhandling i det kommende Aar, og selv om der muligvis i det kommende Aar var Enighed om at faa de 35,000 Kr. paa Finansloven, kunde der jo, naar der ikke var fuldstændig Enighed om de Regler, hvorefter de 35,000 Kr. skulde uddeles, let ved de Forhandlinger, som skulde føres, opstaa Uenighed og Misforstaaelser, og Sagen kunde strande. Men dette Spørgsmaal om at udskyde Sagen kom jo ikke til nærmere at ligge for, da man ikke kunde enes om det andet Hovedspørgsmaal, nemlig Spørgsmaalet om Kaldelsen. Det er min Overbevisning, at den Indstilling, der her foreligger fra Flertallets Side, vil, hvis den vedtages, give os en Lov, som vil være tjenlig for Folkeskolen i enhver Henseende, den vil give os en Lov, som ogsaa Beboerne kunde være tjente med, og som Kommunerne kunde være tjente med, og endelig er det min Overbevisning, at den Indstilling, der her foreligger fra Flertallets Side, er et fuldt Vidnesbyrd om, at Folketinget i hele denne Sag har stillet sig i høj Grad imødekommende over for det andet Ting. At der desuagtet ikke er kommet noget ud af Sagen, og at det synes, at der ikke vil komme noget ud deraf — ja, for dette Resultat kan Folketinget kun fralægge sig al Skyld.

H. Holm: Mine Meningsfæller og jeg have været meget betænkelige ved at tiltræde det Forslag, som blev stillet fra Fællesudvalgets Flertals Side med Hensyn til Kaldelsesmaaden, men vi have dog gjort det, fordi vi ikke vilde lade noget Skridt uforsøgt, som mulig kunde føre til en Løsning af denne Sag. Det, som Striden med Hensyn til Kaldelsesmaaden har staaet om, er jo dels Fortolkningen af de Ord „skikket og værdig“ i § 9 i Loven af 8de Marts 1856 og dels Fortolkningen af de Ord, hvorved det bestemmes, at Skoledirektionerne kunne kassere en Indstilling, naar „ingen“ af de indstillede findes skikket og værdig til Embedet, idet Ministeriet har hævdet den Fortolkning, at man kunde kassere Indstillingen, naar de ikke *alle tre* vare skikkede og værdige efter Skoledirektionens Formening. Hvad Fortolkningen af Ordene „skikket og værdig“ angaar, da har Folketinget hidtil hævdet, at naar Lærerne opfyldte de Betingelser, som Loven krævede for, at de kunde gaa ind i Lærergerning, og de indstilledes af Sogneraadene, maatte de betragtes som skikkede

og værdige, selvfølgelig under Forudsætning af, at der ikke fremkom Oplysninger om dem for Skoledirektionen, som Sogneraadet ikke havde kendt. Men under disse Omstændigheder er det en meget stor Indrømmelse fra Folketingets Side, naar vi ere gaaede med til at give Skoledirektionerne et frit Skøn om Lærernes Læredygtighed og Lærernes moralske Vandel. Det ere vi imidlertid gaaede ind paa, men man har fra Landstingets Side ikke villet lade sig nøje dermed. Man har krævet et fuldstændig ubundet Skøn for Skoledirektionerne, saaledes at disse kunde skønne om hele Lærernes Forhold og om Embedets Art og Karakter — ja, det er endog saa hævdet under Fællesudvalgets Forhandlinger, at Skoledirektionen maatte kunne skønne over, om Læreren efter sit religiøse Standpunkt passede til det vedkommende Sogns hele aandelige Præg, og om det i politisk Henseende var forsvarligt at ansætte ham. Man har altsaa krævet et fuldstændig ubundet Skøn for Skoledirektionerne, og derved har man i Virkeligheden villet berøve Kommunernes Indstillingsret enhver Betydning. Derpaa er Sagen strandet for Kaldesspørgsmaalets Vedkommende. Men jeg maa med Hensyn til det Forslag, der foreligger fra Flertallet, og som mine Meningsfæller og jeg have tiltraadt, sige, at vi have kun tiltraadt det som et Forhandlingsgrundlag, idet det var os klart, at hvis det Tilbud, vi derigennem gjorde, var blevet modtaget fra anden Side som Forhandlingsgrundlag, maatte man have sikret sig, at der var en fælles Forstaaelse af det, at ikke hver af Parterne havde sin Forstaaelse af de Ord, der bleve satte ind i Forslaget. Og jeg maa tilstaa, at efter Forhandlingerne i Fællesudvalget frygter jeg for, at det Forslag, som her foreligger, alligevel ikke var i Stand til at løse Vanskelighederne. Thi det viste sig straks under Udvalgets Forhandlinger, at man fra indflydelsesrig Side fortolkede Punktet om Lærerdygtigheden saaledes, at man derunder kunde indbefatte et Skøn over vedkommendes religiøse Stilling og Punktet om normal Vandel saaledes, at man derunder tillige kunde tage det Spørgsmaal op, om vedkommende f. Eks. havde været en for ivrig politisk Agitator. Hvis man ikke var bleven enig om Forstaaelsen af disse Ord, havde de jo ikke været andet end tomme Ord, og mine Meningsfæller og jeg kunde umulig have stemt for at sætte dem ind, naar det var vitterligt, at man ikke kunde naa til Forstaaelse af, hvad der mentes med dem. Men det værste var, at det